

PÉNZES ISTVÁN ANYANYELVI VETÉLKEDŐ

ROVATVEZETŐ: ORISKO ÉVA, 930 16 VYDRANY 285, katedra.anyanyelvi.vetelkedo@gmail.com

IV. forduló – MEGOLDÓKULCS

I. PÁRBAN – MESTERSÉGEK ÉS TÁRGYAK

A betűhalmazból mesterségeket és tárgyakat kell kirakni. Melyik foglalkozáshoz melyik tárgy illik? A megoldásokat írástok a vonalra! Ha sikerült megfejtenetek a mesterségek és tárgyak neveit, a táblázatba írástok be a számok alá a megfelelő betűjelet!

1) á i o k p r s t
kárpitos	A) á b d r
bárd
2) á o c k v s
kovács	B) a i d k l
ladik
3) á á d k r
kádár	C) a g u l y
gyalu
4) z a á s c k s
szakács	D) a a é k n p
kanapé
5) e e h n s t
hentes	E) á e i b b l l
lábbeli
6) a e ó d l
eladó	F) a a á f k l n
fakanál
7) é z i c p s
cipész	G) o o g k n r
korong
8) s a á h l z
halász	H) e é g l m r
mérleg
9) a a e f k s z
fazekas	I) o ó d h r
hordó
10) a a o l s s t z
asztalos	J) ő ü l l
üllő

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	J	I	F	A	H	E	B	G	C

II. RÓMAI SZÁMOK

Az alábbi két, egymástól független feladat megoldásakor gondolatban visszazsállunk a római korba, azonban eredményt csak akkor érhetnek el, ha anyanyelveteiken gondolkodtak! Van hét betű, amelyek római számoknak is felfoghatók: I V X L C D M

1) Írd le a legnagyobb számot úgy, hogy minden betűelemet felhasználj – de csak egyszer!

MDCLXVI

az értéke pedig: **1666**

2) A következő szavakból a bennük levő „római számok” kivonását követően új, értelmes szavakra bukkanhattok. **MINTA: LECKE = EKE**

a) MILLIÁRD	Megoldás: ÁR
b) ÓRIÁS	Megoldás: ÓRÁS
c) FILLÉR	Megoldás: FÉR
d) MECSET	Megoldás: ESET
e) CSACSI	Megoldás: SAS
f) DIÁKOS	Megoldás: ÁKOS
g) AKCIÓ	Megoldás: AKÓ
h) DELTA	Megoldás: ETA

3) Mikor, melyik évben írhatták a következő sorokat? Megtudhatjátok, ha a szövegből a római számokat kiemelitek, s értéküknek megfelelően összeolvassátok!

- MA CSAK A MAGA ELVESZETTNEK HITTE ÍRÁSAIT KERESTÜK.
az évszám római számokkal: **MCMLVII**
ezek értéke arab számokkal: **1957**
- MARCI MÉRGES-TEHETETLENÜL NÉZTE A SZÉTFUTOTT TYÚKOKAT: XERXÉSZ TOPOROGHATOTT ENNYIRE IZGATOTTAN AZ ÜTKÖZET UTÁNI ÉJSZAKÁN.
az évszám római számokkal: **MCMLXXIII**
ezek értéke arab számokkal: **1978**
- A MÓKUS ÖREGKORÁBAN MENNYI TEJET ISZIK?
az évszám római számokkal: **MMIII**
ezek értéke arab számokkal: **2003**
- SZERETETT MACSKÁM ELTŰNT, SEGÍTSETEK! REX A NEVE. BARÁTOTOK: TIBI
az évszám római számokkal: **MCMLXVII**
ezek értéke arab számokkal: **1967**

III. IDEGEN SZAVAK

Közismert szavaink közül sok a **-ció** végződésű. A meghatározások alapján ki kell találnotok a helyes megoldást!

MINTA: nyári iskolai szünet MEGOLDÁS: vakáció

1. nemzedék	Megoldás: generáció
2. robbanás	Megoldás: detonáció
3. éljenzés	Megoldás: ováció
4. kész ruha	Megoldás: konfekció
5. egyenjogúság	Megoldás: emancipáció

6. sebészeti műtét	Megoldás: operáció
7. betűrím	Megoldás: alliteráció
8. fegyverletétel	Megoldás: kapituláció
9. ész, értelem	Megoldás: ráció
10. árverés	Megoldás: aukció